

Tjänsteutlåtande

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Till Kommunstyrelsen

Datum 2014-11-11

Dnr KS 2014/0320-431

Medel för vattenvårdsåtgärder och medfinansiering av lokala vattenvårdsprojekt (LOVA) i Ullnaån

Beslutsförslag

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår Kommunstyrelsen besluta

Beakta ett åtagande på 200tkr fördelat på 100tkr år 2016 och 100tkr år 2017 för vattenåtgärder och medfinansiering av LOVA-ansökan för Ullnaån.

Bakgrund

År 2000 infördes Vattendirektivet (200/60/EG) i EU. Genom vattendirektivet fastslås en gemensam ram för unionens vattenpolitiska samarbete för att säkra en god vattenkvalitet i framtiden. År 2004 infördes vattendirektivet i svensk lag genom miljöbalken, förordning (2004:660). I samband med införandet skapades Vattenmyndigheten för att samordna arbetet med att bevara och förbättra kvaliteten på våra vatten enligt direktivet. Statusklassningen för vattenförekomsterna Stora Värtan och Ullnaån uppvisar båda måttligt ekologisk status med krav på att uppnå god ekologisk status senast år 2021.

Ullnaån är en cirka 3 km lång å som förbinder Ullnasjön med Stora Värtan. Ån rinner igenom ett jordbrukslandskap vilket gör att den får ta emot ytterligare näringsämnen än de som följer med från sjön. Det gör ån till den enskilt största utsläppskällan av vatten och näringsämnen till Hågernäsviken och Stora Värtan. I "Kustnära naturvärden i Österåkers Kommun" beskrivs Inre Hågernäsviken som en vik med höga ekologiska och biologiska värden. Viken hotas dock av kraftigt igenväxt med fintrådiga alger under sommarmånaderna vilket bl.a. försämrar rekryteringen av fisk och då främst gädda. Den kraftiga tillväxten av alger beror bl.a. på för höga halter av kväve och fosfor. Förslagna åtgärder i "Kustnära naturvärden i Österåkers Kommun" är att minska lokal näringspåverkan.

Syftet med projektet är att reducera utsläppen av kväve, fosfor och sediment från Ullnaån till Stora Värtan. För åtgärderna avser man ansöka om medel för lokala vattenvårdsprojekt (LOVA) med sista ansökningstid 30 november 2014. LOVA-bidraget utgör max 50 % av kostnaden. Övriga kostnader täcks av medfinansierare. Projektet drivs av Täby fiskevårdsområdesföreningen tillsammans med Täby och Österåkers kommuner. Projektet är budgeterat till totalt 1400tkr.

Metoden som ska användas är rekommenderad från Jordbruksverket och den innebär att Ullnaåns botten ska stenläggas och vissa sträckor ska grävas ur för att fånga upp sediment. Metoden har visat sig reducera utsläppen av fosfor och kväve från vattendrag med upp till 60 %. Dessutom kommer mängden sediment som rinner ut i Hågernäsviken att minska väsentligt med sedimentfällorna. Den tydligaste effekten med metoden blir minskad växlighet och algförekomst i Stora Värtan. Dessutom får bottenfaunans djur en chans att återhämta sig då syreförhållandena vid botten blir bättre under

Tjänsteutlåtande

hela året. Förhoppningen är även att antalet sjöfåglar ska bli fler i området liksom ökad rekrytering av gädda tack vare större områden för gäddlek. Åtgärderna i Ullnaån kommer även att gynna lekvandrande öring och nissöga som förekommer i vattendraget.

Samhällsbyggnadsförvaltningens kommentarer

Förvaltningen ställer sig positiv till vattenvårdsåtgärder inom Ullnaåns vattensystem. Ullnaåns vattensystem är kraftigt påverkat av flera verksamheter inom avrinningsområdet med bland annat golfbanor, jordbruk och stenkross. Tillkommande bebyggelse inom Rosenkälla och Arninge kommer belasta vattensystemet än mer med både föroreningar och näringsämnen. För att kunna uppnå fastställda miljö kvalitetsnormer i berörda vattenförekomster till år 2021 krävs att åtgärdsarbetet påbörjas redan nu. Förvaltningen ser vattenvårdsåtgärderna i Ullnaån som ett steg i rätt riktning.

För att komma till rätta med brister i vattenmiljö och vattenkvalitet ska vattenarbetet utgå från naturens egna vattengränser, så kallade avrinningsområden (200/60/EG). Förvaltningen ser projektet som ett första steg till en, i framtiden, mer etablerad mellankommunal samverkan med Täby kommun kring kommunernas gemensamma vattenförekomster - Stora värtan, Ullnaån och Ullnasjön. Under förutsättning av att Täby kommun tar ett ekonomiskt huvudansvar för projektet och att ett betydande LOVA-bidrag erhålles bedömer förvaltningen att projektets positiva miljöeffekter motiverar ett deltagande från Österåkers kommun.

Bilagor

1. Utdrag från verksamhetsplan 2015, Täby kommun

Kent Gullberg

Samhällsbyggnadschef

Viveka Larsson

Plan- och exploateringschef